

COLUMN BISSCHOP RON VAN DEN HOUT

De kerk: zichtbaar en onzichtbaar

We hebben al twee keer gesproken over de Kerk als mysterie. Ze is zichtbaar in de wereld aanwezig én ze is onzichtbaar. De zichtbare en de onzichtbare dimensie van de Kerk vinden we vooral terug in de sacramenten. Laten we het Doopsel maar als voorbeeld nemen voor deze column. Er is een zichtbare kant en een onzichtbare. Het ene kan niet zonder het andere. Er moeten uiterlijke handelingen worden gesteld, er is water nodig en er klinken woorden, en zonder dat alles is er geen sacrament. Wij

spreken in onze Kerk van sacrament; het Griekse woord is *mysterion* – dit Grieks verstaat u wel. Het legt de nadruk op het onzichtbare. Het zichtbare is een uiterlijk teken van het onzichtbare.

Bij het doopsel is water nodig. Als er geen water is, kan er niet worden gedoopt. Het water wordt over het hoofd van de dopeling uitgegoten en daarbij klinken de woorden: “Ik doop u in de naam van de Vader en de Zoon en de Heilige Geest.” Deze woorden horen er bij. Zonder deze woorden is er ook geen sacrament. Alleen het water over het hoofd uitgieten is niet voldoende. Met de woorden geven we de juiste betekenis aan het water en de handeling van het begieten.

Het is ook belangrijk dat déze woorden gebruikt worden. Ik heb wel eens vernomen dat de bedienaar zei: “Ik doop je, dat het je goed mag gaan in je leven en dat je zegen zult verspreiden.” Dit zijn wel zinvolle woorden, maar horen in de voorbede thuis. Voor de geldigheid van de christelijke doop is het belangrijk dat er water wordt gebruikt, én de juiste woorden (zoals ze in het Evangelie volgens Matteüs en in de Handelingen van de Apostelen staan).

Op onzichtbare wijze deelt de dopeling in de genade van God, maar Hij komt onder een bijzonder teken. Christus is eigenlijk degene die doopt. Het sacrament is het instrument waarlangs Christus zijn genade uitdeelt. Via het uiterlijke teken laat de onzichtbare God zijn liefde zien. Zoals je ook je liefde voor iemand kunt laten zien met een kus.

Zo is ook de Kerk is zichtbaar in haar leden en in haar instituties, maar tegelijkertijd geestelijk en onzichtbaar.

+ Ron van den Hout
bisschop van Groningen – Leeuwarden